

Hedef; Tam rekabetçi piyasa

Doğalgaz dosyasında sektörün en önemli siyol toplu kuruluşlarından biri olan PETFORM'un Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Çömert ile söyleştik. Çömert, özelleştirme yasasının liberalleştirilmesi konusunda yapılan sıklıkla değişirken bu konudaki görüşlerinin önemini altını çizdi.

Derneğin kuruluşu, yapısı ve üyeler hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

PETFORM'un kuruluşu, arama - üretim ve doğalgaz sektörlerinin önde gelen temsilcilerinin öncülüğünde Eylül 2000'de gerçekleştirildi. Temel hedefimiz, enerji sektöründeki köklü mevzuat değişikliklerinin hemen öncesinde özel sektörü tek bir çatı altında buluşturmaktır, ortak görüş ve öneriler oluşturarak otoriteler ve kamuoyu ile paylaşmaktır. Nitekim görüşümüz 9 yılda Doğalgaz Piyasası Kanunu'ndan Türk Petrol Kanunu'na, Petrol Piyasası Kanunu'ndan yönetmeliklere kadar tüm yasal düzenlemelerde çok etkin bir rol oynayarak yapıcı katkılarda bulunduk.

Kasım 2009 itibarıyla üye şirket sayımız 36'ya ulaştı. Enerji sektörünün en geniş platformlarından biriyiz. Petrol arama - üretim şirketlerinden jeotermal şirketlerine, doğalgaz ihalesi üzerinden toptan satıcılara, LNG şirketlerinden depolama şirketlerine, yerel dağıtım şirketlerinden elektrik şirketlerine kadar yerli ve yabancı birçok firma PETFORM çatısı altında yerini alıyor.

Dernek bünyesindeki çeşitliliği, iki ana çalışma grubu altında bir araya getiriyoruz: 'Arama - Üretim Grubu' ve 'Gaz Grubu'. Çalışma grupları periyodik olarak toplantılar yapıyor, rapor ve yol haritaları hazırlıyor, bunlar da Yönetim Kurulu'nun onayı doğrultusunda otoriteler, kamu kurumları ve kamuoyu ile paylaşılıyor.

Derneğimizin ulaştığı güçlü kurumsal yapı ve sektörde sahip olduğu önemli konum, 2 yıldır Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığımız için açığız büyük gurur veriyor. Ancak bu, tabii ki kuruluş safhasında ve müteakip 9 yılda derneğimize birlikte büyük emekler verdiğimiz de-

ğerli sektör oyuncularının ortak gururudur.

Bu kadar büyük rakamların telaffuz edildiği bir piyasada, bu kadar rekabet yaşayan firmaların bir arada tutmak zor olmuyor mu? Bu işin sırrı nedir?

İşin sırrı nedir derseniz, başlangıçta koyduğumuz ve 9 yıldır da sektöre ugratmadan uyguladığımız üç önemli ilkededen bahsedebiliriz: Birincisi, yerli - yabancı, büyük - küçük ayrımı yapmadan, bu ülkede yatırım yapan, istihdam yaratan, katma değer yaratan herkese kapımız açık.

İkincisi, gerek doğalgaz gerekse arama - üretim sektörleri açısından çalışmalarında şirket çıkarlarını değil, nihai tüketici başta olmak üzere tüm paydaşların menfaatlerini gözeten bir vizyon oluşturamamız.

Üçüncü ilkemiz ise, bu vizyon doğrultusunda hiçbir zaman ödün vermediğimiz 'Ortak Akıl'a ulaşma yönündeki azimimiz. Biz Yönetim Kurulu olarak üyelerimizin farklı görüşlerini toplar, tek bir potada eritir ve nihayetinde otoritelerin ve kamu kurumlarının önüne ortak akıl yansıtan gerçekçi önerilerimizi sunarız.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda 2009 yılına kadar gerçekleştirilmesi öngörülen bir liberalizasyon söz konusuydu. Ancak bu hedef gerçekleşmiş değil. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Doğalgaz Piyasası Kanunu, gayet iddialı bir liberalizasyon planı sunuyordu. BOTAŞ'ın pazar payının doğalgaz devri programlarıyla 2009 yılına kadar yüzde 20'ye düşürülmesi, her bir faaliyeti için şirketlere ayrıtırlması... İddialı diyorurum ama o zaman için gerçekçi olabilecek hedeflerdi. Kanunda öngörülen takvime uygun adımlar atılabilmeyi ösadyı, şu anda liberalizasyon sürecinde daha fazla yol kat etmiş olabiliriz.

Şu anda özel sektör tarafından devralınmış toplam kontrat miktarı 4 milyar metreküp; bu piyasasının yaklaşık yüzde 10'u. BOTAŞ ise hala piyasasının yüzde 90'ına hâkim. Bunun yanı sıra BOTAŞ'ın tüzel kişiliklerinin ayrıtırlması henüz gerçekleştirilmiş değil ki bu durum piyasada arzulan rekabet koşullarının oluşmasını önünde ciddi bir engel oluşturuyor.

Öte yandan monopol bir piyasadan çok oyunculu rekabetçi bir yapıya geçişin kompleksi, zor ve uzun vadeli süreçler olduğunu da unutmamak lazım. Dolayısıyla burada bazı gecikmeler ve güçlükler olması da doğaldır. Burada bizim amacımız, Türkiye'de Batı'daki örneklerle benzer şekilde sınırdan ve ülke içerisinde tam rekabetçi

betin, 'Gas to Gas Competition'ın oluşmasıdır.

Önümüzdeki dönemde Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun değiştirilmesi konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan beklentileriniz neler? Süzce süreç nasıl işleyecek veya işlemeli?

Kanunun özünü muhafaza ederek bazı maddelerinin değiştirilmesi gerektiği konusunda piyasada herkes hemfikir. Biraz önce de belirttiğim üzere liberalizasyon, uzun ve zorlu bir süreç. Ancak burada önemli olan, liberal, şeffaf ve rekabetçi bir piyasa hedefinin kararlılıkla korunması. Enerji Bakanımız Sayın Tamer Yılmaz ile Müsteşarımız Sayın Metin Kılıç'ı görüşmelerimizde kendilerinin de aynı kararlılığa sahip olduğuna görmekte, bizlere memnuniyet vermektedir.

Şu anda yeni bir kanun taslağının oluşturulması için Bakanlık bünyesinde çalışmalar sürdürüldüğünü biliyoruz. Bu çalışma belli bir aşamaya geldiğinde, hiç kuşkusuz PETFORM dahil tüm paydaşlardan görüşleri alınacaktır. O zaman da bizler, her zaman olduğu gibi yapıcı görüşlerimiz kendilerine sunacağız.

